

www.glesbygdsmedicin.info
för hela texten om ST allmänmedicin
med glesbygdsprofil

Glesbygdsmedicinsk profil på ST i Allmänmedicin

förslag från arbetsgruppen presenterades på nationella konferensen i Järvsö april 2008 och sedan omarbetats efter synpunkter från intresserade och erfarna kollegor runt om i landet och lämnats till beställaren på VLL i januari 2009

- En allmänläkare i glesbygd behöver, förutom en ST utbildning i allmänmedicin, även få en specifik kompetensprofil
- Detta på grund av att arbetet som glesbygdsläkare skiljer sig i viktiga avseenden ifrån arbete som allmänläkare på vanlig vårdcentral genom det breda glesbygdsmedicinska uppdraget.

Beroende på avstånd till sjukhus ansvarar man för **all primär akutsjukvård** i upptagningsområdet

Vårdcentraler/sjukstugor i glesbygd har ofta en **vårdavdelning för allmänmedicinsk slutenvård.**

Läkarmottagningar i glesbygd behöver annan **utrustning** än vårdcentraler nära sjukhus.

Detta kräver ökad kompetens som inte bara ska läras in en gång utan övas och upprätthållas.

Förutom att hålla sig själv uppdaterad måste glesbygdsläkaren också ta ansvar för att handleda och utbilda inom områden som inte brukar räknas som strikt allmänmedicinska, t ex akutmedicin, trauma.

Uppläggning av kompletteringen

En glesbygdsmedicinsk komplettering är integrerad i ST-utbildningen så att man uppnår specialistkompetens i allmänmedicin och har tillägget om den kompletterande glesbygdsmedicinska kompetensen inskriven i sitt ST-kontrakt.

Placeringarna på "annan enhet där sådan vård bedrivs" profileras så att de glesbygdsmedicinska kompetensmålen uppnås.

Det kommer att bli viktigt i Glesbygds-ST-kontraktet att dokumentera överenskommelse med landstinget i dessa frågor.

Dessutom måste huvudmannen vara beredd på ökade kurskostnader.

Förlängning i tid eller i utökat innehåll?

- Många ST kan uppnå sin glesbygdsmedicinska påbyggnad inom ramen för de 5 år som SoS föreskriver för specialisering, genom en noggrann utbildningsplan, god handledning och instruktion på sin HC/sjukstuga och effektivt planerade sidoutbildningar. För en del behövs lite mer tid att hinna med extra kurser, förlängda sidoutbildningar mm

- Detta kommer därmed att bli en lockande förmån för glesbygds- ST - och också för arbetsgivaren - att få en extra välutbildad allmänläkare med goda förutsättningar för sitt framtida arbete.

NU gällande målbeskrivning ST allmänmedicin

- **Kompetenskrav för medicinsk kompetens**
- **för kommunikativ kompetens**
- **Ledarskapskompetens**
- **samt kompetens inom medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete**
- **12 delmål** handlägga alla olika hälsoproblem som kan förekomma i landet, akutmedicin, BVC, MVC kvinnosjukvård, äldre, rehab,intyg
- **3 delmål** dialog med patient, remissinstanser, allmänhet
Undervisa, egen kompetensutveckling.
- **3 delmål** ledarskap, handledning, regelverk
- **3 delmål** vetenskapligt arbete, EBM, folkhälsa

I målbeskrivningen definieras varje delmål, metod för lärande och hur uppföljning ska se ut

Vi har följt detta i våra förslag till komplettering där en del checklistor finns som stöd då ST läkare, handledare, verksamhetschef och studierektor planerar ST kontraktet med glesbygdsmedicinsk inriktning

• AKUTMEDICIN

Akuta medicinska tillstånd som kräver omedelbara medicinska åtgärder i livräddande syfte. Det kan vara t.ex. hjärtinfarkter, stroke, lungödem, status astmatikus, epilepsi, medvetslösa patienter mm.

- För att få tillräcklig volym av akutsjukvård för att lära sig självständigt handlägga / dvs utan nära tillgång till specialist eller bakjour/ är det av vikt att tjänstgöringen sker på sjukhus av tillräcklig storlek för att ha ett högt tryck på akutmottagning och att MAVA tjänstgöring ingår i placeringen.

Medicinakutläkare, anestesi

Akutmedicinkurs, SK kurs akutsjukvård i glesbygd

OLYCKSFALL OCH TRAUMA

Omhändertagande av olycksfall (allt från mindre olycksfall upp till multitrauma) med kompetens att slutbehandla mindre skador och att stabilisera patienter med mer omfattande skador inför transport. Brännskador, köldskador. Skadeplatsarbete

KIRURGI OCH ORTOPEDI Konservativ frakturbehandling, lilla kirurgin, handskador, KADlära inkl suprapubisk kateter,preliminärbedöma röntgenbilder

Akutläkare kirurg, ortopedi

ATLS/PHTLSkurs, kurs i skadeplatsarbete

Från vaggan till graven

- VÅRD I LIVETS BÖRJAN
Graviditetskomplikationer,
förlossningar
På kvinnoklinik dokumenterat
medverkat vid ett tiotal
förlossningar samt specialistMVC

Akut pediatrik, pediatrika
A-HLRprinciper, smärtstillning och
sedering vid ingrepp, barntrauma

Tjänstgöring vid större barnakut

- VÅRD I LIVETS SLUT
Allmän palliativ vård
Smärtbehandling
Avancerad hemsjukvård
Palliativ pleuradränering,
ascitesdränering
Kurs i palliativ medicin, ev.
hospice/palliativ avdelning
- ÖNH-ÖGON
Kännedom om nödkoniotomi
Behärska näsblödningar,
peritonsillit, fiberlaryngoskopi
Ögonskador, förtrogen med
ögonmikroskop

Uppläggning av kompletteringen

En glesbygdsmedicinsk komplettering bör ske integrerat inom ST-utbildningen så att man uppnår specialistkompetens i allmänmedicin och den kompletterande glesbygdsmedicinska kompetensen.

Utbildningen bör utgå från en primärvårdsenhet i glesbygd och genomföras i nära samarbete med organspecialister utifrån ställda krav

De "ordinarie" placeringarna profileras så att de glesbygdsmedicinska kompetensmålen uppnås.

Det kommer att bli viktigt i Glesbygds-ST-kontraktet att dokumentera överenskommelse med landstinget i dessa frågor.

Dessutom måste huvudmannen vara beredd på ökade kurskostnader.

Mycket kurser blir det...

I ordinarie allmänmedicinsk ST ingår obligatoriska kurser

- Handledning, ledarskap, vetenskapligt arbetssätt, konsultationen, barnhälsovård, allmänmedicinskt arbetssätt

I glesbygdsprofilen föreslår vi dessutom kurser i

- ATLS/PHTLS, AMLS, pediatrik akutsjukvård, akutmedicin, ledningsarbete på skadeplats, palliativ vård.

Om ST kontrakten

- Definierar åtagandet
- Verksamhetschefens roll
- Handledarens roll
- Studierektorns roll
- ST läkarens roll
- Tillägg om ST med glesbygdsprofil

Vad kostar det?

Catharina svarar: vad vinner man?

Anna Öhman verksamhetschef HC Ånge svarar med en uppskattning:

- **Lön.** 6000 kr/mån i glesbygdsersättning 72 000 kr/år
- **Kurser/konferenser under ST-period (speciellt för ST glesbygdsmedicin)**
- Medical ALS kursavgift ca 13 750
- Pediatrik akutkurs avgift ca 13 750
- Resor boende tillkommer ca 10 000
- Deltagande i glesbygdsmedicinska årsmöten ca 5000/år
- SK.kurs Hemavan flyg/boende 8000 kr

Vad behöver vi just nu?

Struktur, underbyggda dokument.

Finansiering

Särskild annonsering Planer för familjen.

Stödfunktion till handledare

ST-dagar för ST glesbygdsmedicin

FoUstöd

Internationella kontakter

www.glesbygdsmedicin.info
för hela texten om ST allmänmedicin
med glesbygdsprofil

Diplom

Härmed tilldelas:

Svensk Glesbygdsmedicinsk förenings
diplom för genomförd ST-utbildning
i Allmänmedicin med
Glesbygdsmedicinsk inriktning.

Lars Agreus

Ordf. Svensk förening för Glesbygdsmedicin